

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl samosoudcem JUDr. Danielem Spratkem, Ph.D., ve věci

žalobkyně: **B. S.**
zastoupená advokátem Mgr. et Mgr. Petrem Jebasem
sídlem Svahová 1537/2, 101 00 Praha 10

proti
žalovanému: **Krajský úřad Moravskoslezského kraje**
sídlem 28. října 2771/117, 702 18 Ostrava

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 25. 3. 2019, č. j. MSK 27217/2019, ve věci
přestupku

takto:

I. Žaloba **se zamítá.**

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Shodu s prvopisem potvrzuje

Odůvodnění:

1. Žalobkyně v žalobě doručené Krajskému soudu v Ostravě (dále jen „krajský soud“) dne 19. 5. 2019 navrhovala zrušení rozhodnutí žalovaného uvedeného ve výroku tohoto rozsudku (dále jen „napadené rozhodnutí“), kterým žalovaný k jejímu odvolání částečně změnil odvoláním napadené prvostupňové rozhodnutí Magistrátu města Ostravy (dále jen „správní orgán prvního stupně“) ze dne 31. 10. 2018, č. j. SMO/679244/18DSC/LipA. V uvedeném prvostupňovém rozhodnutí ze dne 31. 10. 2018 uznal správní orgán prvního stupně žalobkyni vinnou z naplnění skutkové podstaty přestupku v provozu na pozemních komunikacích podle § 125c odst. 1 písm. d) zákona číslo 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o silničním provozu“), a to pro porušení § 5 odst. 1 písm. f) téhož zákona, kterého se měla žalobkyně úmyslně dopustit tím, že se dne 6. 4. 2018 v 03:45 hod. v Ostravě - Mariánských Horách, na ulici Přemyslovců, před objektem čp. 61, ve směru jízdy k ulici Novoveská, jako řidička osobního automobilu, odmítla podrobit výzvě policisty k odbornému měření na přítomnost alkoholu, po níž se na výzvu policisty odmítla podrobit vyšetření podle zvláštního právního předpisu ke zjištění, zda není ovlivněna alkoholem. Za spáchání přestupku byla žalobkyni uložena pokuta ve výši 25 000 Kč a zákaz činnosti spočívající v zákazu řízení motorových vozidel na dobu 12 měsíců, počínaje dnem nabytí právní moci rozhodnutí. Změna prvostupňového rozhodnutí v odvolacím řízení se týkala skutkové věty, ve které žalovaný po částečné formulační úpravě ponechal pouze jednání žalobkyně, kterým se odmítla podrobit výzvě policisty k odbornému lékařskému vyšetření ke zjištění, zda při řízení vozidla nebyla ovlivněna alkoholem. Žalovaný naopak v napadeném rozhodnutí zrušil část skutkové věty týkající se odmítnutí podrobení výzvě policisty k odbornému měření. Ve zbytku bylo prvostupňové rozhodnutí potvrzeno, a to včetně právní kvalifikace a výroku o uloženém správním trestu.
2. Žalobkyně napadla žalobou rozhodnutí žalovaného v celém rozsahu, resp. v obou výrocích (měnícím i potvrzujícím). Žalobkyně v žalobě nezpochybnila, že se předmětného dne na výzvu policejní hlídky odmítla podrobit dechové zkoušce, neboť se obávala, že by policisté mohli v jejím dechu zjistit přítomnost alkoholu, který předchozího dne požívala, protože jí policisté zakázali další jízdu a umožnili jí, aby zavolala známého. Ten byl po svém příchodu vyzván policisty k dechové zkoušce, které se podrobil, a tato byla negativní. V tu chvíli se žalobkyně podle žalobní narace uklidnila, neboť nabyla jistoty, že její dechová zkouška bude také negativní a požádala policisty, aby u ní dechovou zkoušku provedli, ale policisté její žádosti nevyhověli. Podstatou žalobní argumentace je pak nesouhlas žalobkyně s názorem správních orgánů, podle kterého je skutková podstata přestupku podle § 125c odst. 1 písm. d) zákona o silničním provozu naplněna tehdy, když řidič odmítne jednu jedinou výzvu policisty k dechové zkoušce a následně jednu jedinou výzvu policisty k provedení lékařského vyšetření ke zjištění ovlivnění alkoholem, a to bez ohledu na to, že řidič následně provedení dechové zkoušky sám požaduje. Podle žalobkyně jsou policisté povinni tuto výzvu v průběhu policejní kontroly zopakovat tak, aby řidič měl možnost si svůj původně odmítavý postoj rozmyslet a vyhnul se tak případnému stíhání pro přestupek. V této souvislosti žalobkyně poukázala na § 67 odst. 4 zákona číslo 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o Policii ČR“), který stanoví povinnost policistů vyhovět žádosti osoby podezřelé

z přestupku o odběr krve s tím, že podle jejího názoru lze uvedenou zákonnou povinnost policistů za použití analogie ve prospěch pachatele vztáhnout také na případ, kdy podezřelý z přestupku požádá o provedení dechové zkoušky.

3. Žalovaný navrhl zamítnutí žaloby. Poukázal na obsah skutkové podstaty přestupku podle § 125c odst. 1 písm. d) zákona o silničním provozu a zdůraznil slovo „odmítne“, ze kterého dovozuje, že k naplnění skutkové podstaty uvedeného přestupku postačí jedno odmítnutí výzvy. Odmítnutím výzvy je podle žalovaného přestupek dokonán a jakékoliv pozdější chování řidiče nemá na již dokonáný přestupek žádný vliv. Na rozdíl od žalobkyně nelze podle žalovaného § 67 odst. 4 zákona o Polici ČR, který výslovně hovoří o odběru krve, vztáhnout analogicky na žádost řidiče o dechovou zkoušku, a to s ohledem na odlišný charakter orientačního vyšetření analyzátozem alkoholu v dechu. Odmítnutím výzvy k odběru krve je podle žalovaného přestupek dokonán a není povinností policistů opakovaně řidiče vyzývat.
4. Ze správního spisu krajský soud zjistil, že ke spornému přestupkovému jednání žalobkyně mělo dojít dne 6. 4. 2018, okolo 03:45 hod., kdy byla žalobkyně stavěna a následně kontrolována hlídkou Policie České republiky. Při kontrole se žalobkyně podle oznámení o přestupku odmítla na výzvu policisty podrobit jak dechové zkoušce na zjištění přítomnosti alkoholu v dechu, tak následné výzvě k odbornému lékařskému vyšetření. Z důvodu nesouhlasu žalobkyně s přestupkem byla věc oznámena správnímu orgánu prvního stupně, který přípisem ze dne 30. 5. 2018 oznámil žalobkyni zahájení správního (přestupkového) řízení o skutku ze dne 6. 4. 2018. Ve věci bylo nařízeno ústní jednání na 8. 8. 2018, při kterém byl proveden mimo jiné důkaz svědeckou výpovědí obou policistů. Svědek P. P. popsal okolnosti zastavení vozidla řízeného žalobkyní shodně jako v oznámení o přestupku s tím, že po provedené lustraci vyzval žalobkyni k dechové zkoušce na alkohol, což měla odmítnout se slovy „*nedělejte to, já už mám problémů dost*“. Svědek ji opakovaně vyzval, ale její reakce byla stejná. Svědek poté žalobkyni na její dotaz vysvětlil, jaké následky by nastaly, pokud by „*nadýchala*“ (tj. že do 1 promile to bude přestupek, přes 1 promile trestný čin), na což reagovala tak, že foukat nebude. Následně odmítla také výzvu k odběru krve. Svědek dále uvedl, že žalobkyně po poučení, že jí nebude povolena další jízda, zavolala svému známému, který na místo dorazil asi za 10 minut. Poté, kdy byla u jejího známého provedena dechová zkouška s negativním výsledkem, řekla žalobkyně, že by si taky zkusila fouknout, na což jí měl svědek sdělit, že se již na výzvu odmítla podrobit. K dotazu zmocněnce žalobkyně, z jakého důvodu nebylo žádosti žalobkyně vyhověno, svědek uvedl, že již byly sepsány veškeré potřebné údaje, bylo nahlášeno radiostanicí a že „*paní má povinnost podrobit se na výzvu policisty, ale policista nemá povinnost provádět dechovou zkoušku na výzvu občana*“. K dalšímu dotazu zmocněnce svědek uvedl, že žádost žalobkyně o dechovou zkoušku zazněla ještě v průběhu policejního zásahu. Svědek následně upřesnil, že se nejednalo o žádost, ale spíše o pokus slovy „*tak já bych to teda zkusila, když on měl nulu*“. Také svědek H. ve své výpovědi potvrdil skutečnosti uvedené v oznámení o přestupku a ve výpovědi svědka P., včetně odmítnutí dechové zkoušky a lékařského vyšetření žalobkyní. Ve shodě se svědkem P. uvedl, že po příchodu známého žalobkyně a negativního výsledku jeho dechové zkoušky žalobkyně uvedla, že „*by si také foukla*“ s tím, že na přesnou formulaci si již nepamatuje. K dotazu zmocněnce žalobkyně svědek uvedl, že žalobkyně se na popud svého kamaráda chtěla podrobit dechové zkoušce ještě během silniční kontroly.
5. Správní orgán rozhodl ve věci dne 31. 10. 2018 shora uvedeným způsobem. K obhajobě žalobkyně uvedl, že přestupek byl dokonán již odmítnutím první výzvy policistů, přičemž

na uvedeném závěru nic nemění, že si žalobkyně své původní rozhodnutí rozmyslela a sama požádala policisty, zda by mohla dechovou zkoušku absolvovat. Dokonání přestupku bylo umocněno ještě odmítnutím opakované výzvy policistů. Proti prvostupňovému rozhodnutí podala žalobkyně odvolání, ve kterém uplatňovala obsahově obdobné námitky jako v následné žalobě. O odvolání rozhodl žalovaný napadeným rozhodnutím shora uvedeným způsobem. Ke stěžejní odvolací námitce žalovaný po citaci § 20 odst. 2 a 3 zákona číslo 65/2017 Sb., o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o ochraně zdraví“), uvedl, že pokud řidič odmítne dechovou zkoušku, následuje výzva k odbornému lékařskému vyšetření ke zjištění, zda při řízení nebyl ovlivněn alkoholem a pokud odmítne výzvu k odbornému lékařskému vyšetření, dopouští se přestupku podle § 125c odst. 1 písm. d) zákona o silničním provozu. Dále dodal, že k naplnění skutkové podstaty přestupku postačuje, že osoba odmítne jednu jedinou výzvu policisty k provedení lékařského vyšetření ke zjištění, zda při řízení vozidla nebyla ovlivněna alkoholem. Žalobkyně tak měla povinnost podrobit se lékařskému vyšetření a to ihned, jakmile tuto výzvu policista vyslovil. Žalobkyně však obě výzvy odmítla, čímž dokonala spáchání přestupku, byť následně (po zjištění, že zřejmě nebude pod vlivem alkoholu) dechovou zkoušku sama vyžadovala.

6. Krajský soud nejprve částečně přisvědčil žalobkynině argumentaci a rozsudkem č. j. 20 A 11/2019-27 ze dne 8. 8. 2019 napadené rozhodnutí žalovaného, jakož i prvostupňové rozhodnutí zrušil. Krajský soud dospěl k závěru, že smyslem a účelem uvedené zákonné povinnosti tak je pod hrozbou poměrně vysoké sankce vést řidiče k tomu, aby vyhověli výzvě a bylo možné u nich ověřit, zda nejsou ovlivněni alkoholem a zda jsou způsobilí k pokračování v řízení, neboť k takovému ověření je nutná jejich součinnost. Uvedenému smyslu a účelu příslušných zákonných ustanovení pak ale neodpovídá výklad, podle kterého by bylo delikttní jednání řidiče dokonáno při jediném odmítnutí výzvy. Naopak mu odpovídá postup, při kterém by řidič měl možnost ještě v průběhu služebního zákroku (silniční kontroly) svůj názor přehodnotit a vyšetření se podrobit, čímž by byl naplněn smysl a účel citované zákonné povinnosti, nejedná-li se o jednání účelové.
7. Rozsudek krajského soudu byl ovšem ke kasační stížnosti žalovaného rozsudkem Nejvyššího správního soudu č. j. 5 As 353/2019-15 ze dne 9. 10. 2020 zrušen a věc vrácena krajskému soudu k dalšímu řízení. Ke sporné právní otázce a jejímu významu pro projednávanou věc Nejvyšší správní soud uvedl (§§ 13-14): *„Nejvyšší správní soud považuje názor krajského soudu za nesprávný. Situaci žalobkyně lze v širším pojetí přirovnat k možnosti využití blokového řízení u méně závažných přestupků. Jak popsal Nejvyšší správní soud např. v rozsudku ze dne 1. 8. 2019, č. j. 5 As 224/2018 – 42, rozporuplné jednání kontrolované osoby, která nejprve spáchání přestupku rozporovala, blokové řízení odmítla a požadovala správní řízení, a teprve posléze změnila názor a blokové řízení naopak požadovala (dokonce písemným projevem), způsobilo, že po odmítnutí blokového řízení a sepsání oznámení o přestupku již policisté zcela oprávněně nepřistoupili zpět k blokovému řízení. K tomu Nejvyšší správní soud vyložil, že »jaký procesní postup je v té které věci zvolen, závisí nejen na uvážení správního orgánu, ale rovněž na jednání přestupce, neboť ten je tím, kdo do značné míry svým jednáním předurčuje, v jakém režimu bude věc projednána«. Opačný přístup, tj. že by si přestupce mohl své výroky posléze kdykoliv až do konce policejní kontroly »rozmyslet«, by vedl k absurdním situacím, kdy by přestupce mohl účelově obcházet postup kontroly a vymýšlet si různé kličky, přičemž by mohl např. půl hodiny po započetí kontroly požadovat fakticky »obnovení« kontroly tím, že by se uvolil podstoupit její první krok, který původně (klidně i opakovaně) odmítl. V případě testování hladiny alkoholu v krvi by navíc takový postup mohl*

vést k praktickému vyloučení možnosti alkohol v krvi prokázat, ačkoliv řidič v okamžiku započetí kontroly alkohol v krvi přítomen měl. Takový výklad zákona zcela jistě není v souladu s účelem zákona; dovolávat se proto výkladu teleologického, jak činí krajský soud, není případné. V okamžiku, kdy žalobkyně odmítla i samotné lékařské vyšetření, navíc nebyla žádost o provedení vyšetření orientačního vůbec relevantní, neboť odmítnutím výzvy k lékařskému vyšetření došlo k porušení povinnosti řidičky dle § 5 odst. 1 písm. f) zákona o silničním provozu a současně též k dokonání přestupku dle § 125c odst. 1 písm. d) téhož zákona. Po výslovném odmítnutí, jež ani žalobkyně nepopírá, již nebylo možné se »vrátit« do předcházející fáze silniční kontroly ani spáchaný přestupek »odvrátit« upuštěním od závadného jednání. Ostatně, žalobkyně dodatečně nepožadovala lékařské vyšetření, nýbrž pouze orientační vyšetření, které již ani nemohlo mít ve vztahu ke spáchanému přestupku žádnou váhu. Správní orgány zjistily ve spojení s provedením výsledku všech svědků skutkový stav, který bez důvodných pochybností prokazuje, že žalobkyně o dechovou zkoušku žádala až po odmítnutí výzvy k lékařskému vyšetření, které bylo až dalším navazujícím krokem policistů po opakovaném odmítnutí dechové zkoušky. Ve fázi silniční kontroly, kdy již byl přestupek výslovným odmítnutím lékařského vyšetření dokonán, nebylo možné upustit od závazné výzvy, jejíž nesplnění je postihováno jako přestupek, a »spokojit« se s tím, že by bylo žalobkyni umožněno splnit výzvu »nižší váhy«, jejíž nesplnění samo o sobě přestupkem není. Krajský soud tuto právní otázku posoudil zcela nesprávně na základě své vlastní interpretace záměru zákonodárce, která se neslučuje s realitou a ve svém důsledku by umožnila anarchii přestupců a obrozila autoritu policejních složek.“

8. Krajský soud přezkoumal následně napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů podle § 75 odst. 2 zákona číslo 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), vycházejí ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době vydání napadeného rozhodnutí (§ 75 odst. 1 s. ř. s.), a jsa vázán právním názorem Nejvyššího správního soudu vysloveným ve výše zmíněném zrušovacím rozsudku (§ 110 odst. 4 s. ř. s.).
9. U jednání dne 21. 12. 2020 právní zástupce žalobkyně poukázal na to, že v projednávané věci nelze usuzovat na účelovost jednání žalobkyně, která jen kvůli svému psychickému stavu špatně reagovala na stresovou situaci.
10. Soud připomíná, že skutkové okolnosti související se sporným skutkem nebyly mezi účastníky v zásadě sporné. Za podstatné považuje krajský soud, že žalobkyně byla předmětného dne zastavena policejní hlídkou a na opakované výzvy se odmítla podrobit orientačnímu vyšetření za účelem posouzení, zda není ovlivněna alkoholem (dechové zkoušky) a následně se na výzvu policisty odmítla podrobit lékařskému vyšetření za stejným účelem. Odmítnutí odborného lékařského vyšetření sice žalobkyně v žalobě výslovně nepotvrdila (na rozdíl od odmítnutí dechové zkoušky), na druhou stranu však skutkový závěr obou správních orgánů, který se promítl do výrokové věty, nebyl v rámci žalobních bodů zpochybněn, což je s ohledem na dispoziční zásadu ovládající soudní přezkum správních rozhodnutí rozhodující. Není rovněž sporné, že posléze svůj názor změnila a ještě za přítomnosti zasahujících policistů o dechovou zkoušku žádala. V tomto směru nebyly skutkové závěry správních orgánů v žalobě zpochybněny. Těžiště sporu tak tkvělo v rozřešení právní otázky, zda na naplnění znaků skutkové podstaty přestupku, z jehož spáchaní byla uznána vinnou, měla vliv její následná žádost o provedení orientačního vyšetření (dechové zkoušky).

11. Podle § 5 odst. 1 písm. f) zákona o silničním provozu je řidič povinen podrobit se na výzvu policisty vyšetření podle zvláštního právního předpisu ke zjištění, zda není ovlivněn alkoholem.
12. Podle § 20 odst. 1 písm. a) zákona o ochraně zdraví je orientačnímu vyšetření a odbornému lékařskému vyšetření zjišťujícímu obsah alkoholu povinná podrobit se osoba, u které je důvodné podezření, že pod vlivem alkoholu nebo jiné návykové látky vykonává nebo vykonávala činnost, při níž by mohla ohrozit život nebo zdraví svoje nebo jiné osoby nebo poškodit majetek. Dále platí, že v případě, že povinná osoba podle odstavce 1 orientační vyšetření odmítne nebo takové vyšetření nelze provést nebo úspěšně dokončit, provede se odborné lékařské vyšetření. Pokud odborné lékařské vyšetření osoba odmítne, hledí se na ni, jako by byla pod vlivem alkoholu nebo jiné návykové látky (odst. 2). Spočívá-li orientační vyšetření na ovlivnění alkoholem v dechové zkoušce provedené analyzátozem alkoholu v dechu, který splňuje podmínky stanovené jiným právním předpisem, odborné lékařské vyšetření se neprovede (odst. 3).
13. Podle § 125c odst. 1 písm. d) zákona o silničním provozu se fyzická osoba dopustí přestupku tím, že se v provozu na pozemních komunikacích v rozporu s § 5 odst. 1 písm. f) a g) odmítne podrobit vyšetření, zda při řízení vozidla nebo jízdě na zvířeti nebyla ovlivněna alkoholem nebo jinou návykovou látkou.
14. Spornou právní otázku vyčerpávajícím způsobem zodpověděl Nejvyšší správní soud ve shora citovaném rozhodnutí. Krajský soud proto uvádí, že skutková podstata předmětného přestupku byla naplněna odmítnutím žalobkyně podrobit se vyšetření na ovlivnění alkoholem při jízdě. Její následná ochota podrobit se orientační zkoušce na tom nemohla nic změnit. Otázka účelovosti jednání žalobkyně není pro věc rozhodná, jak ostatně konstatoval i Nejvyšší správní soud (§ 15 zrušovacího rozsudku). Je rovněž nerozhodné, byla-li žalobkyně následně ochotna podrobit se nejen zkoušce orientační, nýbrž i lékařskému vyšetření, neboť v okamžiku změny její vůle byl již předmětný přestupek spáchán.
15. Na základě shora uvedeného krajský soud dospěl k závěru, že žaloba je nedůvodná, a proto ji podle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.
16. O náhradě nákladů řízení mezi účastníky bylo rozhodnuto podle § 60 odst. 1 s. ř. s., neboť žalobce v řízení úspěšný nebyl a žalovanému nad rámec jeho úřední činnosti žádné náklady nevznikly. Soud proto žádnému z účastníků právo na náhradu nákladů řízení nepřiznal.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku **není** kasační stížnost přípustná. To **neplatí**, je-li jako důvod kasační stížnosti namítáno, že se soud neřídil závazným právním názorem Nejvyššího správního soudu či je-li namítáno nesprávné řešení otázky, která dosud nebyla Nejvyšším správním soudem řešena. Kasační stížnost je možno podat ve lhůtě dvou týdnů od doručení tohoto rozsudku k Nejvyššímu správnímu soudu v Brně.

Ostrava 21. prosince 2020

JUDr. Daniel Spratek, Ph.D.

samosoudce